5.11.2026

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

U 27/2026 vp

Lausunto: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta komission yleiseksi ryhmäpoikkeusasetukseksi (valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EU) 651/2014 korvaava asetus) - jatkokirjelmä UJ 13/2026 vp

Pyydettynä lausuntona valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta komission yleiseksi ryhmäpoikkeusasetukseksi Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Kevennykset ryhmäpoikkeusasetukseen (*GBER*) voivat vauhdittaa EU-tavoitteita, mutta ne lisäävät tukikilpailun riskiä, joten on varmistettava, että tuet kohdentuvat markkinapuutteisiin, kilpailuvaikutukset pysyvät hallinnassa ja tasapuoliset kilpailuolosuhteet säilyvät.

- ETS2 nostaa metsäteollisuuden logistiikan kustannuksia tilanteessa, jossa mahdollisuudet siirtyä vaihtoehtoisiin käyttövoimiin ovat erityisesti metsätyökoneissa ja raskaissa maantiekuljetuksissa hyvin rajalliset ja osin jopa olemattomat. Metsäteollisuus pitää tärkeänä ETS2:n kilpailukykyhaittojen kompensointia, mutta samalla on varmistettava, etteivät jäsenvaltioiden erilaiset tukimahdollisuudet heikennä tasapuolisia kilpailuolosuhteita EU:n sisämarkkinoilla.

- TKI-sääntelyn tulee olla läpinäkyvää ja markkinapuutteisiin perustuvaa sekä mahdollistaa sekä nuorten innovatiivisten yritysten että teollisen mittakaavan toimijoiden osallistumisen pilotti-, demonstraatio- ja ensimmäisen teollisen mittakaavan hankkeisiin (*FOAK*), jotta innovaatiokuilu voidaan kuroa umpeen ja tutkimustulokset siirtyvät tehokkaasti teolliseen tuotantoon ja markkinoille.

- Ympäristö- ja energiatukien tulee täydentää olemassa olevia ohjauskeinoja ilman päällekkäisiä tukijärjestelmiä. Tärkeää on myös mahdollistaa uusien teknologioiden, kuten hiilidioksidin talteenoton ja energian varastoinnin, käyttöönotto.

Metsäteollisuus ry pitää valtioneuvoston tavoin valtiontukien valvonnan ja menettelyjen tarkoituksenmukaista yksinkertaistamista kannatettavana. Samalla on varmistettava, että tuet kohdistuvat markkinapuutteiden korjaamiseen ja EU:n yhteisten tavoitteiden edistämiseen siten, että kilpailun vääristymät jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

5.11.2026

Ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalan laajentaminen ei saa johtaa jäsenvaltioiden välisen tukikilpailun voimistumiseen tai tasapuolisten kilpailuolosuhteiden heikkenemiseen sisämarkkinoilla. Letta (2024) ja Draghi (2025) ovat nimenomaisesti tuoneet esiin, että nykyinen kehityssuunta sisältää merkittävän riskin jäsenvaltioiden välisten erojen kasvulle ja sisämarkkinoiden toiminnan heikentymiselle pitkällä aikavälillä. Tämä on ollut Metsäteollisuus ry:n lähtökohta myös asetusehdotuksen aikaisemmassa käsittelyssä.

Metsäteollisuus ry pitää erityisen tärkeänä, että ETS2:n kustannusvaikutusten käsittelyssä huomioidaan suomalaisen vientiteollisuuden kansainvälinen kilpailukyky ja hiilivuotoriski. ETS2 nostaa metsäteollisuuden logistiikkaketjun kustannuksia työkoneiden ja maantiekuljetusten polttoainekustannusten kautta. Erityisesti metsätyökoneissa ja raskaissa maantiekuljetuksissa mahdollisuudet siirtyä vaihtoehtoisiin käyttövoimiin ovat tällä hetkellä hyvin rajalliset, ja metsässä tehtävissä töissä osin käytännössä olemattomat. Suomessa vaikutusta korostaa jo ennestään korkea liikennepolttoaineiden verotus.

Suomalainen metsäteollisuus toimii kansainvälisessä kilpailussa ja on erittäin kuljetusintensiivinen toimiala. ETS2 nostaa eurooppalaisen teollisuuden kustannuksia, mutta EU:n ulkopuoliset kilpailijat eivät kohtaa vastaavaa kustannusta. Metsäteollisuus pitää siksi tärkeänä, että ETS2:n aiheuttamaa kilpailukykyhaittaa voidaan kompensoida toimialoille, jotka eivät voi siirtää kustannusta lopputuotteiden hintoihin kilpailukyvyn tai tuotannon sijoittumisen vaarantumatta. Suomessa on lisäksi huomioitava, että metsätalouden työkoneet on kansallisella päätöksellä tuotu ETS2:n piiriin, vaikka ne eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan. Metsäteollisuus pitää tärkeänä, että ammattidiesel saatetaan voimaan ja hallituksen jo päättämää työkoneiden ETS2-kompensaatiota edistetään pikimmiten.

Metsäteollisuus pitää tärkeänä, että EU:n ilmastopolitiikassa turvataan eurooppalaisen teollisuuden kansainvälinen kilpailukyky. Ehdotetussa mallissa ETS2:n aiheuttamaa kilpailuhaittaa suhteessa EU:n ulkopuolisiin kilpailijoihin kuitenkin tasattaisiin valtiontuilla eikä itse päästökauppajärjestelmän kautta. Tämä voi asettaa eri jäsenvaltioissa toimivat yritykset eriarvoiseen asemaan jäsenvaltioiden tukimahdollisuuksien mukaan, kuten energiaintensiivisen teollisuuden päästökauppakompensaatiossa on tapahtunut.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja